

**Univerzitet u Beogradu
Rudarsko-geološki fakultet**

**PREGLED IZDANJA
2010.**

**MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE
PERIODIČNE PUBLIKACIJE**

**Centralna Biblioteka
Đušina 7, Beograd**

**MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE
2010.**

Petar Dokmanović

INŽENJERSKA HIDROGEOLOGIJA

Inženjerska hidrogeologija je udžbenik za istoimeni predmet, koji je akreditovan kao izborni predmet za studente koji ne pohađaju studijski program Hidrogeologija. Sadržaj udžbenika predstavlja logičnu nadgradnju predmeta Osnovi hidrogeologije, čiji je cilj definisanje i razumevanje osnovnih pojmova i načela hidrogeologije. U Inženjerskoj hidrogeologiji izloženi su praktični aspekti hidrogeologije i hidrogeoloških istraživanja: osobenosti podzemnih voda kao medija istraživanja, etape hidrogeoloških istraživanja, vrste i karakteristike metoda istraživanja i istražnih radova i, konačno, mogućnosti i ciljevi njihove primene u različitim oblastima hidrogeološke delatnosti.

Uspešnost ovladavanja i održivog upravljanja podzemnim vodama, kao integralnog dela životne sredine, neminovno iziskuje multidisciplinarn pristup, u kome, zavisno od problema, pored hidrogeologa, svoje mesto nalaze i stručnjaci drugih geoloških disciplina, a zatim i: hidrologije, građevine, rudarstva, poljoprivrede, tehnologije, mašinstva, šumarstva, hemije, biologije i drugo. Inženjerska hidrogeologija upravo promovise multidisciplinarnost, kroz upoznavanje (budućih) stručnjaka "nehidrogeoloških" struka sa kompleksnim delokrugom rada inženjera hidrogeologije.

Pored osnovnog teksta, udžbenik čine i dva dodatka: Srpsko-engleski rečnik odabranih pojmova i grafički i foto prilozima.

Udžbenik je priređen u formi elektronskog zapisa - CD izdanja.

Ilija Đoković

Marinko Toljić

PRAKTIKUM IZ GEOLOŠKOG KARTIRANJA

Praktikum iz Geološkog kartiranja je nastao kao rezultat višedecenijske nastave na Rudarsko-geološkom fakultetu u Beogradu. Namenjen je studentima akademskih i master studija koji slušaju predmete Geološko kartiranje 1 i Geološko kartiranje 2. Kako su zadaci na vežbama i kasniji terenski rad, uvek činili okosnicu obuke na nastavi iz Geološkog kartiranja, vremenom se nametnula potreba za izradom praktikuma koji bi studentima olakšao usvajanje kompleksnih geoloških i kartirajućih znanja. Autori su izradili konceptijski potpuno nov praktikum, koji je usaglašen sa iskustvima stečenim kroz proces univerzitetske nastave. U praktikumu svako poglavlje obuhvata dva dela. U prvom je dato teorijsko objašnjenje problema ili postupka, dok je u drugom, kroz jedan ili više urađenih zadataka, prikazan način njihovog rešavanja, pri čemu je svaka faza izrade objašnjena tekstualno i grafički. Praktikum sadrži i "Uputstvo za obavljanje terenske nastave iz Geološkog kartiranja" i set najvažnijih geoloških oznaka i simbola, koji su kodifikovani kroz novi standard. Praktikum je u značajnoj meri zasnovan na iskustvu i idejama ljudi koji su kreirali nastavu iz Geološkog kartiranja na Rudarsko-geološkom fakultetu i

decenijama je vodili u pozitivnom pravcu. Autori su u praktikum utkali iskustva formirana u radu sa brojnim generacijama studenata geologije iz Srbije i svih krajeva bivše Jugoslavije, kao i sa studentima iz više od dvadeset zemalja Afrike, Azije, Južne Amerike i Evrope, koji su svojim inspirativnim pitanjima učinili ovaj praktikum boljim.

Jacek Engel

Miloš Grujić

Pavol Rybar

**MINING IN THE CENTRAL EUROPE
TROUGH HISTORY
RUDARSTVO SREDNJE EVROPE
KROZ ISTORIJU**

Bogata tradicija rudarske eksploatacije u regionu srednje Evrope postala je predmet izučavanja brojnih istraživača različitih struka. Intenzivan razvoj većine zemalja u ovom regionu je postignut, upravo, zahvaljujući rudarstvu i metalurgiji koja je pratila eksploataciju mineralnih sirovina. Srbija je u Evropi poznata kao rudarska zemlja sa veoma bogatom tradicijom, počev od praistorijskog, rimskog, srednjovekovnog (saskog) i savremenog rudarstva. Kako je srednjoevropsko rudarstvo bilo jedna nedeljiva celina, to se i istraživanja na ovu temu prepliću.

Sve to je stvorilo potrebu za međusobnom saradnjom svih stručnjaka i istraživača koji se bave ovom problematikom. Ova monografija je rezultat te saradnje i predstavlja značajan doprinos ovom segmentu nauke, ali može biti i značajan kulturni doprinos. Istraživanja data u ovoj publikaciji odnose se na istorijski period razvoja rudarstva u

Centralnoj Evropi od praistorije do danas. U ovim istraživanjima su učestvovali istraživači iz 7 zemalja ovog regiona. Među njima su stručnjaci rudarske struke, istoričari i dr.

Poglavlja u monografiji koja su uradili različiti autori se odnose na istraživanja koja su izvršena u različitim zemljama. Ipak je karakteristično saznanje da su rudarstva različitih zemalja bila usko povezana i uprkos komunikacijskim i drugim teškoćama, vršena je razmena tehnologija, novih iskustava i unapređenja rudarskih dostignuća.

Osnovni korisnici bi bili stručnjaci iz oblasti rudarstva, istorije i arheologije, studenti Rudarsko-geološkog fakulteta i studenti istorije, kao i studenti drugih srodnih fakulteta u Srbiji. Publikaciju mogu koristiti i drugi stručnjaci koji se bave ovom problematikom. S obzirom na to da je monografija izdata na engleskom jeziku, postoji i veliko interesovanje za nju u inostranstvu, posebno u zemljama centralne Evrope.

Rade Jelenković

Vladimir Simić

Aleksandar Kostić

Dragana Životić

LEŽIŠTA MINERALNIH SIROVINA

Udžbenik Ležišta mineralnih sirovina napisan je saglasno nastavnom programu za deo predmeta Ležišta mineralnih sirovina i osnovi petrografije, kao i predmeta Ležišta mineralnih sirovina B. Pisan je sa ciljem da studentima rudarstva i geologije, čiji

primarni interes nije oblast Ekonomska geologija pruži osnovne informacije o ležištima mineralnih sirovina, njihovoj sistematici i opštim geološkim karakteristikama koje su od interesa u procesu eksploatacije ležišta mineralnih sirovina u delu osnovnih geofizičkih i geo-tehničkih istraživanja.

Prikaz opštih informacija o pojedinačnim mineralnim sirovinama je u udžbeniku saglasno usvojenim osnovnim principima Bolonjske deklaracije, dat na uniforman način. Obuhvata analizu opštih svojstava mineralnih sirovina koje se obrađuju i prikaz osnovnih tipova njihovih ležišta. Budući da obrađene metalne i nemetalne mineralne sirovine, kao i fosilna goriva poseduju niz specifičnosti u pogledu svojstava, oblasti primene, sredina i uslova stvaranja, u udžbeniku su analizirane pojedinačno.

Tokom pripreme udžbenika autori su koristili brojnu naučnu i stručnu literaturu iz uže naučne oblasti Ekonomska geologija, kao i dostupne informacije sa internet baza podataka.

Petar Jovanović

**SPOMENICA
POVODOM DODELE
ZLATNE DIPLOME**

Već dugi niz godina gimnazije, fakulteti i druge prosvetne institucije, 50 godina od diplomiranja obeležavaju na svečan način, nastojeći da okupe svoje nekadašnje đake i studente i svečarskoj atmosferi im kao znak sećanja na ovaj susret dodeljuju ZLATNE DIPLOME. Među ovakve

institucije 2006. godine se upisao i Rudarko-geološki fakultet u Beogradu, koji je svoji bivšim studentima a tada diplomiranim inženjerima, magistrima i doktorima nauka, prvi put u istoriji Fakulteta dodelio Zlatne diplome. Od tada sa kraćim prekidom od četiri godine, 2010. Zlatne diplome su po drugi put podeljene diplomiranim rudarskim inženjerima koji su svoje inženjerske diplome stekli na ovom fakultetu 1957., 1958., 1959. i 1960. kalendarske godine.

Primajući ovo visoko životno priznanje iz ruku današnjeg Dekana, "zlatni momci i zlatne devojke" sa setom se sećaju onih davnih vremena pre pedeset i više godina, kada su sa inženjerskom diplomom krenuli put rudnika da tamo nastave svoj životni put, započet u zgradi u Đušinoj ulici.

Aleksandar Kostić

**TERMIČKA EVOLUCIJA
ORGANSKE SUPSTANCE
I MODELOVANJE GENEZE NAFTE I
GASA U PANONSKOM BASENU
(SRBIJA)**

Veći deo ove monografije predstavlja sintezu autorovih dvadesetogodišnjih sistematskih proučavanja termičke evolucije organske supstance i geneze nafte i gasa u našem delu Panonskog basena. Kod nas je ova problematika dugo bila nerazjašnjena, delom zbog toga što se malo autora njom bavilo, a većim delom i zbog nedostatka odgovarajuće instrumentalne opreme ili nedostupnosti kvalitetnih uzoraka. S razvojem kompjuterske tehnike i različitih softverskih

modela geneze nafte i gasa, postajalo je sve lakše sagledati kontrolne faktore i granične uslove ovih složenih prirodnih procesa, koji su kasnije i naučno verifikovani različitim laboratorijskim analizama.

Osnovni cilj monografije bio je da se ukratko prikažu savremena saznanja o genezi nafte i gasa i o metodici njenog izučavanja, a zatim da se u toj svetlosti sveobuhvatno i detaljno sagleda Panski basen i generativne depresije koje se u okviru njega nalaze na teritoriji Srbije. Knjiga je namenjena pre svega studentima Rudarsko-geološkog fakulteta, posebno na studijskim programima Ekonomske geologije (diplomske akademske i doktorske studije), zatim stručnjacima zaposlenim u našoj naftnoj industriji, kao i pripadnicima akademske zajednice čije je polje proučavanja neposredno vezano za naftu, gas i njihovu genezu.

Studijski rad i sama izrada monografije najvećim delom su obavljeni u sklopu naučnih projekata razvoj Republike Srbije.

Milun Marović

GEOLOGIJA JUGOSLAVIJE

Skripta Geologija Jugoslavije, je namenjena studentima koji na akademskim i master studijama slušaju kurs Geologija jugoistočne Evrope. Skripta je sačinjen za internu upotrebu, namenjen je studentima za učenje i polaganje ispita. Koncipirana je tako da se tokom jednosemestralne prezentacije materije studenti upoznaju sa geološkom građom šireg okvira Srbije.

Može biti interesantno štivo i stručnoj javnosti, jer pored činjenica o tektonskom sklopu Srbije, sadrži i autorov sintezni prikaz modela tektonske građe Srbije i okolnih područja. Objašnjenja su data kroz osnovne tektonostratigrafske jedinice ovih prostora, bez ulaženja u neko veće detaljisanje. Pri tome je uvažena raznolikost mišljenja i stavova o geološkoj građi šireg okruženja Srbije i materija prikazana kroz pregled razvoja pojedinih ideja tokom vremena. Sadašnje, veće ili manje neusaglašenosti u vezi ove problematike pokušane su da se prevaziđu prikazom jednog modela i stanja koje je prihvaćeno od većine autora, saglasno savremenim evropskim i svetskim standardima. Uvodni delovi sadrže prikaz tektonske građe jugoistočne Evrope kao geološkog okvira u kome se nalazi Srbija. U daljem tekstu su prezentirane krupne tektonske jedinice i njihove subjedinice na području Srbije i Crne Gore. U trećem delu teksta su iznete činjenice vezane za neoalpski sklop ovih prostora.

Milun Marović

GEOTEKTONIKA

Skripta iz Geotektonike je namenjena svim studentima koji prema novom nastavnom planu i programu slušaju predmet Tektonika na osnovnim i master studijama na Rudarsko-geološkom fakultetu. Skripta obuhvata obimnu materiju koja za cilj ima upoznavanje sa pokretima i deformacijama zemljine kore i gornjeg

omotača (tektonosfere), a u vezi sa razvojem Zemlje kao celine. Prikazane su osobenosti građe i razvoja litosfere koje su rezultat mehaničkih procesa izazvanih endodinamičkim silama. Uvodni delovi sadrže prikaze unutrašnje građe Zemlje i klasifikacije tektonskih pokreta. Dalje je prikazan mehanizam tektonike ploča kroz: tektoniku litosfernih ploča, osobine divergentnog tektonskog režima, konvergentnog tektonskog režima kao i tektonski režim transformnih granice ploča i intralitosferni tektonski režim. U sinteznoj formi, na kraju su date glavne faze razvoja litosfere.

Korisnik skripte se postupno upoznaje sa faktografijom o procesima u graničnim i intralitosfernim domenima i mehanizmima horizontalne i vertikalne mobilnosti krupnih segmenata zemljine kore, sa ciljem sticanja teorijskih znanja neophodnih za razumevanje fundamentalnih geoloških problema iz različitih domena geologije.

Dejan Milenić

PROJEKTOVANJE U HIDROGEOLOGIJI

Predmet "Projektovanje u hidrogeologiji" se odvija po nastavnom planu i programu Rudarsko – geološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, akreditovanom od strane Ministarstva prosvete Republike Srbije i usklađenim sa Bolonjskom deklaracijom.

Predmet pripada grupi obaveznih predmeta na IV osnovnih akademskih studija, predaje se na Departmanu za hidrogeologiju od osnivanja Smera za hidrogeologiju na Rudarsko–geolo-

škom fakultetu 1971. godine. Za to vreme je više stotina studenata prošlo ovaj kurs i steklo osnovna teoretska i delom praktična znanja iz oblasti projektovanja. Na žalost, do danas nije bilo adekvatne literature koja bi pratila predavanja i vežbe iz ovog predmeta. Kako "Projektovanje" u nastavnom planu ima značajno mesto (status obaveznog predmeta na završnoj godini studija), objavljivanje ovog udžbenika nametnulo se kao jedan od osnovnih ciljeva u naučnoj i izdavačkoj delatnosti Departmana za hidrogeologiju.

Za razliku od drugih inženjerskih struka (građevina, mašinstva, tehnologije...) inženjeri hidrogeologije do sada nisu "prednjačili" u striktnom poštovanju pravila projektovanja, pa otuda i veliko "šarenilo" u izgledu i sadržaju projekata. To se dalje odražavalo na ozbiljnost kojom su tretirani hidrogeološki projekti i, šire gledano, neodgovarajuće uvažavanje kolega iz ostalih struka za hidrogeološku delatnost. Upravo je zbog toga jedna od osnovnih namera i ciljeva izdavanja ovog rukopisa uspostavljanje procedura i standardizacija izrade projekata u hidrogeologiji, kako bi se budući stručnjaci ravnopravnije uključivali u multidisciplinarnе projekte, koji predstavljaju realnu budućnost u razvoju tehničko – tehnološke grupacije nauka.

*Draženko Nenadić
Katarina Bogičević*

GEOLOGIJA KVARTARA

Udžbenik Geologija kvartara svojim sadržajem i poglavljima u potpunosti je usklađen sa ciljevima, ishodom i obimom nastavnog plana i programa kurseva "Geologija kvartara" na osnovnim i master studijama studijskog programa Geologija, Hidrogeologija i Geotehnika na Rudarsko-geološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Udžbenik se može koristiti i kao nastavno sredstvo za obrazovanje studenata u oblasti geografije, arheologije, biologije, poljoprivrede i šumarstva.

Udžbenik na jasan i precizan način definiše osnovne pojmove iz oblasti geologije, stratigrafije i paleontologije kvartara. Posebno treba istaći da oblast kvartarne geologije kod nas još uvek nije dovoljno poznata i proučavana, pa je moguće da će ova knjiga podstaći na nova istraživanja u toj oblasti. Osim obrazovnog karaktera, udžbenik predstavlja veoma koristan materijal za sve one koje interesuju nedavne i savremene klimatske promene i značaj kvartarne periode kako u nauci tako i u privredi, čime se značajno doprinosi i popunjava određena praznina u našoj stručnoj i naučnoj literaturi.

Udžbenik je priređen u formi elektronskog zapisa – CD izdanja.

Ivan Obradović

**MATEMATIKA I
SKRIPTA ZA STUDENTE
RUDARSKOG ODSEKA**

Ova skripta namenjena su studentima prve godine Rudarsko-geološkog fakulteta i u potpunosti pokrivaju gradivo predviđeno nastavnim planom predmeta Matematika I. Sadrže osnovne teorijske pojmove koje studenti treba da savladaju kao i primere kojima su ovi pojmovi ilustrovani. Studentima koji žele da prošire svoja znanja iz oblasti obuhvaćenih ovim skriptama stoje na raspolaganju brojni udžbenici u kojima je materija iz ovih oblasti detaljnije obrađena.

Autor skripti se unapred zahvaljuje svima koji mu budu ukazali na eventualne nejasnoće, propuste ili tehničke greške.

Zoran Petković

**MONOGRAFIJA GENERACIJE
UPISANIH STUDENATA
ŠKOLSKE 1960/61
NA RUDARSKOM ODSEKU**

50 ZLATNI INDEKS

Jedan broj fakulteta Univerziteta u Beogradu obeležava svake godine 50. godina od upisa generacija svojih studenata. Većina jubileja propraćena je malom svečanošću na kojoj Dekani uručuju jubilarcima odgovarajući ZLATNI INDEKS, kao doživotnu uspomenu pokolenjima na jubilarni dan.

Smatramo da bi svi fakulteti Univerziteta u Beogradu na čelu sa Rektoratom, trebalo da prihvate i neguju ovu proslavu pod istim uslovima i u istoj formi jer je to značajan doprinos Univerziteta u Beogradu koji ga odlikuje i izdvaja od ostalih.

Svečanost kojom se obeležava 50 godina od upisa na Rudarsko-geološkom fakultetu već je postala tradicija i obeležava se dodelom ZLATNOG INDEKSA i izdavanjem MONOGRAFIJE.

Generacija upisana 1960/61 godine sa zadovoljstvom se priklonila ovoj tradiciji i sa radošću obeležila svoj jubilej.

Slobodan Trajković

Suzana Lutovac

Rade Tokalić

Lazar Stojanović

OSNOVI RUDARSTVA

Knjiga Osnovi rudarstva napisana je prema programu po kojem ovaj kurs slušaju studenti Rudarskog odseka i studenti Departmana za Geotehniku, Rudarsko-geološkog fakulteta u Beogradu, kao i studenti Rudarskog fakulteta u Prijedoru. Studenti Rudarskog odseka i Rudarskog fakulteta u Prijedoru slušaju ovaj predmet kao obavezni u drugom semestru, a studenti Departmana za Geotehniku kao izborni u četvrtom semestru.

Sadržaj knjige prilagođen je potrebama studenata koji nastavu slušaju po Bolonjskom procesu i kojima su znanja iz Osnova rudarstva važna za razumevanje složenosti celokupne

rudarske problematike. Obradivana tematika je veoma široka, pa se nije moglo ulaziti dublje u razmatranje i obradu pojedinih pitanja. Pri obradi kompleksnih procesa težili smo maksimalnom pojednostavljenju kako bi tekst bio razumljiv i prihvatljiv, a ono stoje dato samo u naznakama bude korisno kao osnova za detaljno razmatranje u narednim godinama studija. Udžbenik je koncipiran tako da ima 8 poglavlja, kao i poseban dodatak sa spiskom rudnika u Srbiji.

Poglavlja obuhvataju: istorijski razvoj rudarstva; rudarske metode istraživanja ležišta; eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina; površinsku eksploataciju mineralnih sirovina; podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina; eksploataciju tečnih i gasovitih mineralnih sirovina; pripremu mineralnih sirovina; rudarstvo i održivi razvoj.

Sva ova poglavlja prilagođena su studentima koji se prvi put sreću sa ovom materijom, i u tom smislu je terminološki i težinski pripremljen. S druge strane, uspešno je povezan istorijski značaj, postojeće stanje i perspektive rudarstva u našoj zemlji i svetu. Pored upoznavanja sa osnovama rudarstva, ovaj udžbenik ima zadatak i da pomogne studentima da se opredele za određene specijalnosti na kasnijim godinama studija.

Slobodan Vujić
Jasminka Cvejić
Igor Miljanović
Dragana Dražić

**PROJEKTOVANJE REKULTIVACIJE
I UREĐENJA PREDELA
POVRŠINSKIH KOPOVA**

Monografija Projektovanje rekultivacije i uređenja predela površinskih kopova nastala je kao rezultat više-decenijskog akumuliranja saznanja, iskustava i uspešne saradnje autora na brojnim istraživanjima i projektima rekultivacije, revitalizacije i uređenja predela degradiranih rudarskim radovima. Zahvaljujući Monografiji stečena saznanja, metodologija projektovanja i iskustva ugrađena u projektna rešenja, postaju dostupna širokom stručnom auditorijumu, a oskudni literaturni fond iz ove oblasti bogatiji.

U metodološkom smislu Monografija integriše stručne atribute sa edukativnim porukama, pisana je tako da može biti izvor naučnih i stručnih saznanja, i da može poslužiti kao udžbenik, na specijalističkim, poslediplomskim i doktorskim studijama u oblasti rudarstva, geologije, poljoprivrede, šumarstva, ekološkog inženjersva, prostornog planiranja, zaštite životne sredine i drugo.

Monografija nema uzor u literaturi, autorima nije poznata knjiga ekvivalentne strukture i sadržaja, te u punom smislu predstavlja originalno delo. Ono integriše sve aspekte inženjerskih veoma zahtevnih, složenih i osetljivih zadataka projektovanja rekultivacije i uređenja predela za-

hvaćenih eksploatacionim radovima i odlagalištima rudničke i flotacijske jalovine. Konkretni primeri projektnih rešenja predstavljeni u knjizi zatvaraju krug "od problema do rešenja", nose pouke, ideje i inspirativnost.

Vujić Slobodan

MISKO MMX

**MINERALNO-SIROVINSKI
KOMPLEKS SRBIJE DANAS:
IZAZOVI I RASKRŠĆA**

**MINERAL-RESOURCES COMPLEX
OF SERBIA TODAY: CHALLENGES
AND CROSSROADS**

U vremenu globalne ekonomske krize, velikih i naglih promena u svetu, u kome su dominacija, kontrola, ovladavanje, prostorima radi osvajanja prirodnih resursa, ukрупnjavanje i neusklađen razvoj, mineralne sirovine i maju primaran značaj u pokretanju strateških geopolitičkih previranja.

Mineralno-sirovinski kompleks Srbije, u okruženju prisutnih neizvesnosti, otvorene, jake, protekcionističke međunarodne konkurencije, iako posustao zbog okolnosti u kojima se našao, znatno doprinosi ekonomiji zemlje i napretku društva u celini. Za razliku od većine evropskih zemalja, mineralno-sirovinski potencijali Srbije nisu iscrpeni, naprotiv oni su veoma značajni u odnosu na vreme raspoloživih metaličnih, nemetaličnih i energetskih sirovina, veličinu zemlje i broj stanovnika.

U susretanju sa izazovima vremena, u Beogradu je 27. maja 2010. godine,

sedam godina posle prve (2003), održana druga Konferencija pod nazivom "Mineralno-sirovinski kompleks Srbije danas: izazovi i raskršća" (MISKO MMX). Ciljevi Konferencije su sagledavanje stanja, trendova, problema, smetnji, posledica i mogućih rešenja izlaza iz krize našeg mineralno-sirovinskog kompleksa.

Slobodan Vujić

**ČETRDESET GODINA
RAČUNARSTVA
U SRPSKOM RUDARSTVU**

**FORTY YEARS OF COMPUTING
IN SERBIAN MINING**

U dugoj istoriji rudarstva je kao substruktura svih civilizacija delilo sudbinu čovečanstva, imalo je velike uspone i stagnacije, donosilo blagostanja ili stradanja i presudno uticalo na mnoga događanja. Pojava rudarstva povezana je sa početkom proizvodnje oruđa i oružja, sa čovekovom večitom težnjom da prirodu potčini i da za svoje potrebe koristi ono što mu ona pruža. Od prvobitnog površinskog prikupljanja minerala i najvećeg čovekovog otkrića da je materiju moguće prevesti iz jednog u drugo stanje – iz rude u metal, pređen je dug put do današnjih saznanja.

Stalna potreba rudarstva za novim rešenjima i sredstvima, koja će omogućiti bezbedniju i efikasniju eksploataciju ruda, inicira razvoj i brzo adaptivno prihvatanje novog. Tako je i primena sredstava za računanje u rudarstvu usaglašena sa istorijom računarstva koja počinje od abakusa i

drugih ručnih pomagala za računanje iz praistorije.

Stara mudrost da je istorija svedok vremena svetlost istine i učiteljica života na kratkom prikazu istorije rudarstva Srbije potvrđuje svoju konstantnost. Ona nas uči da sa nama ne počinje svet, a od nas istorija, već da smo deo procesa koji traje od davnina, i kreće se ka uzvišenim, spoznajnim i stvaralačkim ciljevima.

**PERIODIČNE PUBLIKACIJE
2010.**

**GEOLOŠKI ANALI BALKANSKOG
POLUOSTRVA**

**ANNALES GEOLOGIQUE DE LA
PENINSULE BALKANIQUE**

Beograd, 2009.; knjiga LXX
Urednik: Vladan Radulović

**PODZEMNI RADOVI
UNDERGROUND MINING
ENGINEERING**

Beograd, god XVI, br. 16, 2008.
Urednik: Rade Tokalić
U formi elektronskog zapisa (CD)

**SIMPOZIJUM O OPERACIONIM
ISTRAŽIVANJIMA**

XXXVII simpozijum o operacionim
istraživanjima,
Zbornik radova Tara,
21-24. 09. 2010.
Urednik: Božidar Forca i dr.

**TRANSPORT I LOGISTIKA
TRANSPORT & LOGISTICS**

Međunarodni časopis
Beograd, 2009.; No: 16
Odgovorni urednici: Miloš Grujić,
Dušan Malindžak, CSc.

**TRANSPORT I LOGISTIKA
TRANSPORT & LOGISTICS**

Međunarodni časopis
Beograd, 2009.; No: 17
Odgovorni urednici: Miloš Grujić,
Dušan Malindžak, CSc.

**TRANSPORT I LOGISTIKA
TRANSPORT & LOGISTICS**

Međunarodni časopis
Beograd, 2010.; No: 18
Odgovorni urednici: Miloš Grujić,
Dušan Malindžak, CSc.

**III MEĐUNARODNI SIMPOZIJUM
ENERGETSKO RUDARSTVO ER 2010
3rd INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ENERGY MINING ER 2010**

Zbornik radova: Proceedings
Energetsko rudarstvo, Nove tehnologije,
Održivi razvoj
Energy mining, New technologies,
Sustainable development
Banja Junaković, Apatin, 8-11. septembar 2010.
Urednik: Ivica Ristović

**YUJOR – YUGOSLAV JOURNAL
OF OPERATIONS RESEARCH**

Beograd, 2010.; vol. 20, No1
Urednici: Radivoj Petrović,
Vera Kovačević-Vujčić
Nenad Mladenović

**ZBORNİK RADOVA
IV REGIONALNI KONGRES
STUDENATA GEOTEHNOLOŠKIH
FAKULTETA**

Savremene metode i alati u geotehnologiji
Vrnjačka Banja, 08-11. 04. 2010.
Urednik: Dragoslav Rakić

**PREPORUČUJEMO
NAUČNO-STRUČNE PUBLIKACIJE
DRUGIH IZDAVAČA**

Neven Krešić
Zoran Stevanović

**GROUNDWATER
HYDROLOGY OF
SPRINGS**

**ENGINEERING, THEORY,
MANAGEMENT,
AND SUSTAINABILITY**

Monografsko delo izašlo u izdanju ELSEVIER (Burlington, SAD i Oxford, Velika Britanija) jedne od najrenomiranijih izdavačkih kuća u oblasti tehničkih i prirodnih nauka. Na ponos Rudarsko Geološkog fakulteta je da su urednici i autori većine poglavlja u knjizi naši bivši i sadašnji profesori hidro-geologije. Oni su okupili grupu od 19 renomiranih autora iz Austrije, Hrvatske, Irana, Kine, Rumunije, SAD, Slovenije, Švajcarske i Turske koji su u svojim priložima prikazali teorijske i praktične inženjerske aspekte zahvata, korišćenja i zaštite podzemnih voda koje se iz različitih hidrogeoloških struktura dreniraju preko izvora.

Knjiga ima 574 strane, sadrži indeks korišćenih pojmova i bogato je ilustrovana. Prvi deo je teo-rijskog karaktera i podeljen je u devet poglavlja: Održivo korišćenje i menadžment izvora; Tipovi i klasifikacija izvora; Prihranjivanje izvora; Analiza režima isticanja; Modeliranje; Hidrohemija izvorskih voda; Tretman izvorskih voda; Izdvajanje zona sanitarne zaštite; Korišćenje i regulacija izvora. Drugi deo knjige sadrži 10 potpoglavlja u kojima su prikazani brojni praktični primeri načina kaptiranja, uslova korišćenja i načina zaštite od zagađivanja izvorskih voda. Primeri su obuhvatili veoma različite tipove izvora,

kao i geološke strukture sa prostora Severne Amerike, Azije i Evrope. S obzirom na poseban značaj karstnih izvora koje imaju za regionalno vodosnabdevanje u Dinarskom i Mediteranskom karstu, prikazan je i niz primera iz ove oblasti, uključujući i novo izvoriste za snabdevanje vodom Crno-gorskog primorja. Imajući ovo u vidu, kao i zastupljenost svojih članova među autorima priloga, Komisija za karst Internacionalne Asocijacije Hidro-geologa (IAH) posebno je promovisala ovo izdanje na svojim nedavno održanim skupovima i konferencijama. Knjiga je u vidu specijalne nagrade dodeljena najtalentovanijim mladim učesnicima međunarodne konferencije o karstu koja je održana u Malagi, Španija, tokom aprila 2010 godine.

O knjizi je napisano i nekoliko veoma pozitivnih recenzija koje su objavljene u renomiranim časopisima. Najznačajniju pohvalu do-bila je od strane Dereka Forda, doajena karstologije iz Kanade, objavljenu u časopisu *Acta Carsologica*. Zapaženo je i da je *Hidrologija podzemnih voda izvora* ujedno i jedna od veoma dobro prodavanih knjiga na tržištu za ovu vrstu literature. Za kratko vreme, od svega oko šest meseci, prodato je blizu 1000 primeraka. To se verovatno može objasniti ne samo njenim kvalitetom, već i činjenicom da je to prva knjiga ove vrste u svetu koja je pokušala da spoji lepotu prirodnih izvora sa inženjersvom i praktičnim rešenjima koja treba da omoguću da se izvorske vode pravilno koriste, zaštite i očuvaju i za buduće generacije.

Petar Jovanović

**RUDARSKI INŽENJERI
SRBIJE U 19. I 20. VEKU**

Od izlaska iz štampe prvog izdanja rudarskog biografskog rečnika Rudarski inženjeri Srbije u 19. i 20. veku, monografije o rudarskim inženjerima koji su radili i rade u rudarstvu Srbije u proteklih dve stotine godina, prošlo je nešto manje od pet godina, a već se oseća potreba za drugim dopunjenim i ispravljenim izdanjem. Udovoljavajući želji brojnih rudarskih inženjera i u prvom izdanju preuzetoj obavezi da će, ukoliko se za to ukaže potreba, autor za štampu prirediti drugo dopunjeno i ispravljeno izdanje, što je autor, štampanjem ovog u biografskoj praksi jedinstvenog poduhvata i učinio.

Drugo izdanje bilo je moguće za štampu pripremiti samo zahvaljujući želji brojnih rudarskih inženjera, čije biografije nisu štampane u prvom izdanju, da se i njihove biografije nađu u ovoj knjizi, za šta je autor najiskrenije zahvalan svima koji su se odazvali pozivu za saradnju i svoje biografske podatke blagovremeno dostavili i ukazali na greške i propuste u prvom izdanju. Za razliku od prvog izdanja, drugo izdanje je po broju biografija znatno obimnije od prvog jer obuhvata oko 3.200 biografskih jedinica, što u odnosu na prvo izdanje predstavlja povećanje od oko 20 procenata.